

Kohtuasi C-213/20

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

12. mai 2020

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Warszawa-Wola rajoonikohus Varssavis, Poola)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

2. oktoober 2019

Kassatsioonkaebuse esitajad:

G.W.

E.S.

Vastustaja kassatsioonimenetluses:

A. Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A.

Põhikohtuasja ese

Nõue tagastada kindlustusmaksed, mis tasuti kostjale kapitali kogumise kollektiivse elukindlustuse ja üleelamiskindlustuse lepingu alusel.

Eelotsuse küsimuste ese ja õiguslik alus

Direktiivi 2002/83 artikli 36 lõike 1 tõlgendamine koostoimes selle direktiivi III lisa punkti A alapunktidega 11 ja 12 sellise info ulatuse, adressaatide ringi ja täpsuse nõutava taseme valdkonnas, mille kindlustusselts on kohustatud kindlustusvõtjale edastama, samuti selle info edastamise õige hetke valdkonnas.

Eelotsuse küsimused

1. Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiivi 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta [...] artikli 36 lõiget 1 koostoimes direktiivi III lisa punkti A alapunktiga 12 tuleb tõlgendada nii, et seal nimetatud info edastamise kohustus hõlmab ka kindlustatud isikut, kes ei ole samal ajal kindlustusvõtja, vaid on tarbijana liitunud kapitali kogumise kollektiivse elukindlustuse ja üleelamiskindlustuse lepinguga, mis on sõlmitud kindlustusseltsi ja kindlustusvõtjaks oleva ettevõtja vahel, ning on tegelik investor kindlustusmaksetena tasunud rahaliste vahendite valdkonnas?
2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas direktiivi 2002/83/EÜ [...] artikli 36 lõiget 1 koostoimes direktiivi III lisa punkti A alapunktidega 11 ja 12 tuleb tõlgendada nii, et sellise õigussuhte raames, nagu on kirjeldatud esimeses küsimuses, tähendab kohustus teavitada kindlustatud isikut kapitali kogumise elukindlustusega seotud alusvara laadist muu hulgas seda, et tarbijat ehk kindlustatud isikut tuleb piisaval määral ja arusaadaval viisil teavitada kõigist kapitalikogumisfondi investeerimise riskidest (nagu struktureeritud võlakirjad või tuletisinstrumentid), nende liigist ja ulatusest, või on viidatud õigusnormi kontekstis piisav, kui tarbijale ehk kindlustatud isikule edastatakse ainult põhiinfo riskide kohta, mis on seotud vahendite investeerimisega kapitalikogumisfondi kaudu?
3. Kas direktiivi 2002/83/EÜ artikli 36 lõiget 1 koostoimes direktiivi III lisa punkti A alapunktidega 11 ja 12 tuleb tõlgendada nii, et sellise õigussuhte raames, nagu on kirjeldatud esimeses ja teises küsimuses, tuleneb sellest õigussuhtest kohustus teavitada tarbijat, kes liitub elukindlustuslepinguga kindlustatud isikuna, kõigist kapitalikogumisfondiga seotud investeerimiskidest, millest vara (struktureeritud võlakirjade või tuletisinstrumentide) emitent on kindlustusseltsi teavitanud, ja nende riskidega seotud tingimustest?
4. Kui vastused eelmistele küsimustele on jaatavad, siis kas direktiivi 2002/83/EÜ [...] artikli 36 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et tarbija, kes liitub kindlustatud isikuna kindlustuskapitalifondiga seotud kollektiivse elukindlustuse ja üleelamiskindlustuse lepinguga, peab info alusvara omaduste ja sellesse investeerimise riskide kohta saama enne lepingu sõlmimist, eraldi lepingueelse protseduuri osana, ja kas selle õigusnormiga on vastuolus selline liikmesriigi õigusnorm nagu 22. mai 2003. aasta kindlustustegevuse seaduse [...] artikli 13 lõige 4, mille kohaselt on piisav, kui see info avaldatakse kõigepealt kindlustuslepingu sisus ja lepingu sõlmimise käigus ning info saamise hetk ei ole lepingueelses protseduuris ühetimõistetavalt ja selgelt välja toodud ja eraldatud?

5. Kui vastused küsimustele 1–3 on jaatavad, siis kas direktiivi 2002/83/EÜ [...] artikli 36 lõiget 1 koostoimes III lisa punkti A alapunktidega 11 ja 12 tuleb tõlgendada ka nii, et seal sätestatud teavitamiskohustuse nõuetekohast täitmist tuleb kapitali kogumise elukindlustuse ja üleelamiskindlustuse lepingu puhul käsitleda kollektiivse lepingu olulise elemendina ning kas hiljem võib väide, et seda kohustust ei täidetud nõuetekohaselt, anda kindlustatud tarbijale õiguse nõuda kõigi tasutud kindlustusmaksete tagastamist lepingu kehtetuks tunnistamise või lepingu esialgse kehtetuse või sellise lepinguga liitumise individuaalse avalduse kehtetuks tunnistamise või sellise avalduse esialgse kehtetuse alusel?

Liidu õigus

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiiv 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta (EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1): põhjendus 52, artikkel 36, III lisa.

Liikmesriigi õigus

23. aprilli 1964. aasta tsiviilseadustik (Kodeks cywilny) (*Dz. U.* nr 16, jrk nr 93, muudetud): artikkel 58, artikkel 353¹, artikli 384 §-d 1 ja 2, artikli 805 §-d 1 ja 2, artikli 808 §-d 1–4, artikkel 829.

22. mai 2003. aasta kindlustustegevuse seadus (Ustawa o działalności ubezpieczeniowej) (*Dz. U.* nr 124, jrk nr 11510; 16. detsembri 2009. aasta terviktekst, *Dz. U.* 2010 nr 11, jrk nr 66): artikli 2 lõike 1 punkt 13, artikkel 13, lisa (jagu I).

Kohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Hagejad G.W. ja E.S. esitasid kostja vastu hagi, milles nõudsid, et kostjaks olev kindlustusselts tagastaks neile kindlustusmaksed, mille nad tasusid kapitali kogumise kollektiivse elukindlustuse ja üleelamiskindlustuse lepingu alusel (edaspidi „kõnealune leping“).
- 2 Kõnealuse lepingu, millega individuaalsed tarbijad said liituda, sõlmisid kostjaks olev kindlustusselts ja kindlustusvõtjana tegutsev A. S.A. 29. juulil 2011. Hagejad liitusid kõnealuse lepinguga eraldi liitumisavalduste alusel, mis esitati 28. novembril 2011 ja 30. novembril 2011.
- 3 Kõnealust kindlustustoodet esitleti kapitaliinvesteeringuna süsteemse säästmise vormis. Pakkumist kõnealuse lepinguga liituda esitleti ühe kohtumise käigus kindlustusandjaks oleva panga kontoris, kus esitati ka avaldused selle lepinguga liitumiseks. Samas tutvustati hagejatele ka üldisi kindlustustingimusi ja kindlustuskapitalifondi reeglistikku.

- 4 Kõnealuse lepinguga liitumise avaldusi esitades allkirjastasid hagejad teatised, milles oli öeldud, et fondi eesmärk on saavutada kindlustusperioodi lõpuks vähemalt 100% investeeritud kindlustusmaksetest. Teatised sisaldasid ka teavet, et kindlustusperioodi jooksul võib olla kindlustuskapitalifondi aktsiakontol märkimisväärseid kõikumisi fondi kuuluvate finantsinstrumentide väärtuse ümberhindamise tõttu. Teatiste sisu kohaselt on tootega seotud risk, mis tuleneb võimalusest, et fondi kuuluvate finantsinstrumentide emitent jätab oma maksekohustuse täitmata. Samuti on öeldud, et toode ei ole pangahoius ja seetõttu ei ole tagatud, et kindlustatud isik saab tulu, ning lisatud, et keskmise aasta kasumi indeksi simulatsioon on 11,70%. Seejuures on märgitud, et see tulemus ei taga samasuguste tulemuste saavutamist tulevikus.
- 5 Kõnealuse lepingu sätete kohaselt, mida täiendavad üldised kindlustustingimused ja kindlustuskapitalifondi reeglistik, olid hagejad kohustatud tasuma esmase kindlustusmakse ja seejärel regulaarseid, igakuiseid kindlustusmakseid.
- 6 Üldiste kindlustustingimuste ja fondi reeglistiku autor oli kindlustusselts ning nende sätete üle ei peetud kindlustatud isikutega läbirääkimisi. Kindlustusperioodiks määrati 15 aastat. Kindlustatud isikutele jäi õigus esitada mistahes hetkel kindlustuskaitsest loobumise avaldus.
- 7 Kindlustusmaksed investeeriti kindlustuskapitalifondi „UFK A“. See fond oli kõnealuses lepingus juba kindlaks määratud ja kindlustatud isikutel ei olnud selles valdkonnas valikuvabadust.
- 8 Fondi varade väärtus ja selle üksiku osaku väärtus muutus ajas, võttes arvesse nende finantsinstrumentide hinna kujunemist, millesse fondi vahendid olid paigutatud. Reeglistikus oli märgitud, et need muutused võivad olla suured.
- 9 Fondi reeglistikus olid määratletud ka kindlustuskapitalifondi investeerimisega seotud riskid ja kindlustusselts märkis, et ei vastuta fondi investeerimisega seotud investeerimiski eest.
- 10 Üldistes kindlustustingimustes ei olnud ühtegi viidet sellele, et kõnealune investeerimisfond ei ole mõeldud laiale tarbijate ringile või et vahendite paigutamine A. emiteeritavatesse võlakirjadesse nõuab teadmisi ja kogemusi kapitalituru toimimise ja finantsinstrumentide valdkonnas.
- 11 Kindlustusselts paigutas vahendid kindlustuskapitalifondi 15-aastasesse struktureeritud võlakirjadesse, mis olid seotud A. indeksiga. Nende võlakirjade emissioon ei olnud avalik, vaid mõeldud kindlatele, professionaalsetele investoritele. Kapitaliturul nende võlakirjadega ei kaubeldud.
- 12 A. emiteeritavate võlakirjade omandamisega seotud dokumentides oli muu hulgas viidatud riskiteguritele ja neid selgitatud. Emitent teavitas võlakirjade omandajat, et emissiooniga hõlmatud väärtpaperite potentsiaalsed investorid peavad enne võlakirjade omandamist põhjalikult kaaluma osas „Riskitegurid“ esitatud teavet. Lisaks rõhutas emitent, et investeringu väärtus ja sellest saadav võimalik tulu

võivad väheneda või suurenda ja seoses sellega ei pruugi investor kätte saada summat, mis investeeriti, või mõnel juhul ei pruugi tehtud investeeringust midagi tagasi saada.

- 13 Emitent märkis ka, et investeerimine struktureeritud toodetesse, mis on seotud märkimisväärse riskiga, sobib vaid isikutele, kellel on riskide hindamiseks vajalikke teadmisi ja kogemusi rahanduse ja äri valdkonnas.
- 14 Nende dokumentide sisu ei avaldatud kindlustatud isikutele enne kõnealuse lepinguga liitumist ega inkorporeeritud selle lepingu sisusse ega üldiste kindlustustingimuste ja kapitalikogumisfondi reeglistikku. Liitumist kõnealuse lepinguga pakuti tarbijatele, ilma et neilt oleks nõutud mingeid kogemusi kapitaliturul investeerimisega, ja nende pädevust selles valdkonnas ei kontrollitud.
- 15 Hageja G.W. esitas pärast kaheksat aastat kindlustusmaksete tasumist kõnealusest kindlustuslepingust loobumise (õigussuhte lõpetamise) avalduse, mis jõustus 23. jaanuaril 2019. Kostjaks olev kindlustusselts maksis talle lunastusväärusena välja 14 285,30 Poola zloti, määrates samal ajal aktsiakonto väärtuseks 15 403,57 Poola zloti. Õigussuhte kestmise ajal oli hageja kokku tasunud kindlustusseltsile 24 090 Poola zloti. Selle alusel muutis hageja oma nõuet, taotledes kostjalt 9804,70 Poola zloti väljanõudmist. Hageja E.S. tasub endiselt kindlustusmakseid ega ole kõnealusest lepingust tulenevat õigussuhet lõpetanud.

Põhikohtuasja poolte peamised väited

- 16 Hagejad leiavad, et kõnealune leping on kehtetu, sest see on vastuolus kehtivate õigusnormidega, ning et kehtetud on ka individuaalsed kõnealuse lepinguga liitumise avaldused.
- 17 Hagejad väidavad, et kostjaks olev kindlustusselts rikkus kehtivate õigusnormidega neile pandud teavitamiskohustust oluliselt, kui jättis kindlustatud isikutele edastamata täieliku info kindlustuskapitalifondi omandatud struktureeritud võlakirjade omaduste kohta, sh kõigi nende võlakirjadega seostuvate riskide kohta. Lisaks väidavad hagejad, et kõnealune leping on vastuolus ka kohustussuhte olemusega, sest selles on ette nähtud, et selle kapitalikogumisfondi varade väärtus, millest otseselt sõltub tarbijale makstava kasu suurus, on meelevaldne ning kostja on selle ühepoolset määratlenud viisil, mis ei ole tarbijale teada ja mis välistab selle hilisema kontrollimise kohtu poolt.
- 18 Hagejate hinnangul teavitati tarbijaid nii ebapiisavalt, et ei saa rääkida hagejatepoolsetest tõhusatest ja kehtivatest tahteavaldustest, mis on vajalikud õigussuhte nõuetekohaseks sõlmimiseks. Hagejad ei olnud kindlustusseltsi süül teadlikud, millesse investeeritakse nende tasutud kindlustusmaksed, ega ka sellest, milline on seda tüüpi investeeringutega seostuvate riskide tegelik ulatus ja suurus.
- 19 Kostjaks olev kindlustusselts väitis, et ta ei olnud kohustatud teavitama kõigist investeerimisriskidest, mis on seotud kõnealuse lepinguga liitumisega, ega ka

kõigist A emiteeritavate struktureeritud võlakirjadega seotud tingimustest. Seda seetõttu, et kindlustatud isikud ei olnud kindlustusseltsi ja võlakirjade emitendi vahelise õigussuhte poolteks. Kindlustusselts viitas ka emissioonilepingu teatavate tingimuste saladuses hoidmise kohustusele, samuti struktureeritud võlakirjadesse sisseehitatud tuletiselemendi hindamise ja konstrueerimise spetsiifilisele meetodikale.

- 20 Peale selle sisaldus kindlustusseltsi hinnangul üldistes kindlustustingimustes ja kapitalikogumisfondi reeglistikus kogu vajalik info selles valdkonnas ning neis dokumentides oli konkreetselt välja toodud, et vahendite paigutamine kindlustuskapitalifondi kaudu on seotud riskidega, sh riskiga, et investeeringutasuvust ei saavutata.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

- 21 Eelkõige tekitab eelotsusetaotluse esitanud kohtus kahtlusi küsimus, kas direktiivi 2002/83 artikli 36 lõikes 1 koostoimes III lisa punktiga A ette nähtud teave tuleks edastada ka kindlustatud isikutele, kes liituvad kõnealuse lepinguga tarbijatena, kes on samal ajal ka kindlustusseltsile tasutavate ja kindlustuskapitalifondi paigutatavate kindlustusmaksete tegelikud investorid.
- 22 Formaalselt ei ole esitatud eelotsusetaotlusega hõlmatud õigussuhte raames tarbijaks olev kindlustatud isik kindlustuslepingu pool. Leping sõlmiti kindlustusseltsi ja kindlustusvõtja vahel, kelleks käesoleval juhul on pank. Selle lepingu ülesehitus vastab kellegi teise nimel tehtavale kindlustuslepingule, mille puhul kindlustatud isik ei pea olema nimeliselt välja toodud.
- 23 Sellest hoolimata, nagu märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, võtab tarbija käesoleval juhul endale osa kindlustusvõtja kohustusi, eelkõige kohustuse tasuda kindlustusmaksed. Just tarbija kannab vahendite investeerimise ja sellega seotud riskide majanduslikku koormust.
- 24 Tulemusena tundub eelotsusetaotluse esitanud kohtule süsteemsetel ja funktsionaalsetel põhjustel, samuti direktiivi 2002/83 põhjenduse 52 kontekstis, et kindlustatud isikul peab olema juurdepääs kogu sellele teabele, mis on või peab olema kättesaadav kindlustusvõtjale. Vastasel juhul ei pruugi kindlustatud isik olla võimeline adekvaatselt hindama lepinguga liitumise majanduslikke tagajärgi.
- 25 Teiseks kahtleb eelotsusetaotluse esitanud kohus selles, kuidas tõlgendada õigesti direktiivi 2002/83 artikli 36 lõikes 1 koostoimes direktiivi III lisa punktiga A ette nähtud teavitamiskohustuse täpset sisu ja ulatust. Ülaltoodud õigusnormid näevad ette minimaalse teavitamisstandardi seda tüüpi lepingutes nagu kõnealune leping, mis tähendab, et liikmesriigi õiguses võib kehtestada kaugemale minevaid teavitamiskohustusi, aga ei tohi piirata ette nähtud teavitamiskohustusi.
- 26 Analüüsitavate liidu õigusnormide ingliskeelse versiooni kohaselt peab kindlustusselts enne lepingu sõlmimist teavitama selle alusvara laadi kohta

(*indication of the nature of the underlying assets*), millesse kindlustusmaksetena tasutud vahendid investeeritakse. Seega tuleb selles teabes samaväärsete eri keeleversioonide kohaselt mitte ainult määratleda alusvara liik, vaid tuua välja ka selle laad (*nature*). Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on sellest tõlgendussuunast lähtunud ka direktiivi 2002/83 ülevõtmisel Poola õiguskorda, sest 22. mai 2003. aasta kindlustustegevuse seaduse artikli 13 lõikes 4 on kasutatud mõistet „varade omadused“.

- 27 Sellel alusel tekkivad aga kahtlused, kuidas tuleks tõlgendada direktiivist 2002/83 tulenevat varade omaduste (laadi) mõistet, ehk täpsemalt, kas see hõlmab ka selle määratletud kindlustuskapitalifondi varadega seotud investeerimisriskide skaalat (intensiivsust), ulatust ja liiki, millesse kindlustusselts investeerib vahendid, mille tarbija on kindlustusmaksetena tasunud.
- 28 Kahtlused on seotud ka sellega, kas kindlustuskapitalifondi varade laadi mõistega tuleks hõlmata ka võimalikud investeerimisriskid, mis sellega seostuvad, või tuleks sellega hõlmata ainult üldised investeerimisriskid, mille esinemise tõenäosus on suhteliselt suurem ja mis võivad kõnealust instrumenti majanduslikust küljest iseloomustada.
- 29 See ebaselgus tuleneb ka asjaolust, et direktiivi 2002/83 sätteid erinevalt järgmise kindlustusdirektiivi ehk direktiivi 2009/138/EÜ sätetest (artikli 185 lõige 4), millega asendati direktiiv 2002/83, ei näe ette eraldi kohustust teavitada kõnealuse lepingu raames vahendite investeerimisega seotud riskide liigist ja ulatusest.
- 30 Lisaks saab kindlustatud isikule edastatava teabe õige ulatuse ja üksikasjalikkusega seotud kahtlusi põhjendada vajadusega säilitada asjakohane proportsioon edastatava teabe ulatuse ja selle keerulisuse astme vahel ehk lepingunäidise objektiivne arusaadavus. Selle küsimusega seostuvad kostjaks oleva kindlustusseltsi argumendid, milles on viidatud, et kaugemale mineva või täpsema info edastamine nende varade omaduste kohta, millesse kindlustuskapitalifondi vahendid paigutatakse, ei tooks kindlustatud isikute jaoks kaasa mingeid sügavamaid positiivseid tagajärgi just selle valdkonna teabe keerukuse tõttu.
- 31 Selle küsimuse analüüsimisel tuleks eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul võtta arvesse lepingutingimuste täpsed ja arusaadavas keeles sõnastamise nõudeid, sh investeeringute võimalike majanduslike tagajärgede määratlemisel. Tarbijakaubanduse alastes liidu õigusnormides on eriti rõhutatud kohustust teavitada tarbijat nõuetekohaselt selle lepingu tingimustest, mille ta sõlmib või millega liitub, ning samal ajal on nõutud, et tarbijale edastatav teave peab olema sõnastatud läbipaistvalt ja arusaadavalt.
- 32 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul tõstatub siin ka küsimus sümmeetriast kindlustusseltsi poolt tarbijale edastatava teabe ja struktureeritud võlakirjade emitendi poolt kindlustusseltsile edastatava teabe vahel. Tarbija kindlustatud isikuna ei ole pool võlakirjade emissiooni lepingus, mis ühendab kindlustusseltsi

- ja võlakirjade emitenti, ehk selle lepingu sisu ei mõjuta otseselt tarbija kindlustuslepingust tulenevaid õigusi ja kohustusi. Hoolimata sellest, et tarbijateks olevate kindlustatud isikute käest saadud vahendid investeerib kindlustusselts tervikuna sellisel viisil omandatud finantsinstrumenti, on just tarbija tegelik investor, kes sellealast riski kannab. Tekkib küsimus, kas selline suhe õigustab direktiivi 2002/83 kontekstis ootust, et tarbijal peab olema juurdepääs samale võlakirjade emissiooni puudutavale infole, millele oli juurdepääs kindlustusseltsil.
- 33 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul on investeerimisriski element käesoleval juhul nii oluline osa tuletisinstrumentideks olevate varade omadustest, et minimaalse teavitamisstandardi kohaselt, mis on määratletud direktiivis 2002/83 (ja seejärel edasi arendatud järgmises kindlustusdirektiivis 2009/138/EÜ), tuleks tarbijaks olevat kindlustatud isikut sellest piisaval ja arusaadaval viisil teavitada.
- 34 Kolmandaks tuleks eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul selgitada väljendit „enne kindlustuslepingu sõlmimist“ ja teha kindlaks, kas sellel alusel saaks nõuda, et kindlustatud isikule info edastamise faas oleks niipalju kui võimalik täpselt välja toodud ja eraldatud kindlustuslepingu sõlmimise (lepinguga liitumise) faasist.
- 35 Juba väljendit „enne lepingu sõlmimist“ ennast võib mõista mitmeti, muu hulgas saab seda tõlgendada nii, et tegemist on mistahes lühikese ajavahemikuga, mis jääb lepinguga liituvale isikule vajaliku info edastamise ja lepinguga liitumise avalduse tegeliku esitamise vahele, eeldusel et info edastamine eelneb avalduse esitamisele.
- 36 Liikmesriigi õigusnormid, millega võetakse üle direktiivi 2002/83 artikli 36 lõige 1 ja selle direktiiv III lisa punkt A, ainult süvendavad selles küsimuses tekkinud kahtlusi, sest neist (22. mai 2003. aasta kindlustustegevuse seaduse artikli 13 lõige 4) tuleneb ainult, et määratletud teave õigussuhte kohta, sh kindlustuskapitalifondi varade omaduste kohta peab sisalduma kapitalikogumisfondi reeglistikus. See reeglistik on lepingunäidise alaliik, mille sõnastus on osa õigussuhte määratlusest. Sellegipoolest ei saa määratletud teavitussätete paigutamist lepingusse (lepingu näidisesse) veel lugeda lepingu enda sõlmimisele (sellega liitumisele) eelnevaks teavitamiskohustuse täitmiseks.
- 37 Olukorras, kus ei ole võimalik eristada kahte ülaltoodud hetke, sh ajalises mõttes, muutub üleüldse kaheldavaks teavitamiskohustuse realiseerimise praktiline tähendus. Asjakohase ajalise distantsi puudumine teavitamisfaasi ja lepingu sõlmimise faasi vahel võib tarbijalt ära võtta edastatava info mõistmise võimaluse või seda märkimisväärselt vähendada.
- 38 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul tuleks asjakohane ajavahe sel juhul määratleda objektiivselt, võttes arvesse konkreetsele õigussuhtele iseloomulikke omadusi, tarbija pädevust ning vajaliku info ulatust ja keerukuse astet.

- 39 Lõpuks neljandaks tekitab eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvates tõlgenduslikke kahtlusi küsimus õiguslike tagajärgede kohta juhul, kui kindlustusselts ei täida nõuetekohaselt teavitamisstandardit.
- 40 Selle probleemi lahendamiseks on vaja tõlgendada direktiivi 2002/83 artikli 36 lõiget 1 ja teha kindlaks, kas selles lõikes määratletud teavitamiskohustuse olulisust arvestades võib seda pidada lepingu (õigussuhte, millega tarbija liitus) oluliseks elemendiks. Õigussuhte klassikalises käsitluses ei peeta selle teavitusliku iseloomuga elemente õigussuhte oluliseks komponendiks (*essentialia negotii*). Seda liiki sätteid ei määratle otseselt poolte õigusi ja kohustusi ega loo lepingu (õigussuhte) sisu. Poola tsiviilõiguse kontekstis ei tekita see tees kahtlusi. Kui aga lähtuda liidu õigusnormide tõlgendamisest, võttes arvesse direktiivi 2002/83 põhjendust 52 ning selle direktiivi III lisa punktis A määratletud info ulatust ja kaalu, näib see küsimus olevat problemaatiline.
- 41 Eelotsusetaotluse esitanud kohus ei leidnud Euroopa Kohtu senisest praktikast lahendust ülaltoodud kahtlustele direktiivi 2002/83 õige tõlgendamise valdkonnas. Ainsad samasugust problemaatikat ehk elukindlustuslepinguid käsitlevad Euroopa Kohtu otsused, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis, ei anna vastust esitatud eelotsuse küsimusele (1. märtsi 2012. aasta otsus kohtuasjas C-166/11 González Alonso, ECLI:EU:C:2012:119; 29. aprilli 2015. aasta otsus kohtuasjas C-51/13 Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij, ECLI:EU:C:2015:286). Euroopa Kohtu 5. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas Axa Royale Belge, C-386/00, EU:C:2002:136, puudutas küll varasema kindlustusdirektiivi analoogilist sätet ehk 10. novembri 1992. aasta direktiivi 92/96/EMÜ artikli 31 lõiget 3, kuid teisel teemal ja teistsuguse kindlustuslepingu liigi alusel.